

Ляшенко В. В.
*доцент кафедри підприємництва,
управління та адміністрування
Відокремленого структурного підрозділу
ЗВО «Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»
Миколаївського інституту розвитку людини
м. Миколаїв, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-333-3-22>

ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ КРИЗИ

Стабільний розвиток малого бізнесу здатний забезпечити підвищення економічної ефективності країни, сконцентрувати фінансові та виробничі ресурси населення, реалізувати потенціал держави та завершити структурні перетворення економіки. Це в свою чергу забезпечить умови для розвитку малого бізнесу при стратегічному управлінні змінами на підприємствах. Таким чином, досліджувана проблема є своєчасною та актуальною.

Автори Говорушко Т. А. та Тимченко О. І. пропонують таке визначення: мале підприємництво – це особлива система економічних відносин, за яких головною рушійною силою, суб'єктом господарювання є підприємець, котрий поєднує особові й матеріальні фактори відтворення на інноваційній основі, особистій ініціативі та економічній відповідальності й зацікавленості, ризику з метою одержання підприємницького доходу. Щодо визначення малого бізнесу, то в посібнику зазначається, що основу малого бізнесу становлять невеликі (малі) підприємства, характерними ознаками яких є незначна кількість штатних працівників та невеликі обсяги виробництва [1, с. 12].

Говорушко Т. А. уточнює визначення малого підприємництва як самотійну, на власний ризик, під власну майнову відповідальність ініціативу, діяльність власника, що характеризується прагненням до інновацій, незначними обсягами виробництва, ґрунтується на використанні економічних ресурсів та спрямована на отримання фінансово-економічного і соціального результату. Далі зазначається, що

цей погляд ґрунтується на емпіричних дослідженнях, які свідчать, що мале підприємництво не можна трактувати як беззаперечно інноваційну діяльність. Інноваційна активність малих підприємств перебуває під впливом значної кількості чинників, які часто не сприяють реалізації підприємцем інноваційної функції. Тому більш доцільно вважати мале підприємництво діяльністю власника, що за певних сприятливих умов набуває інноваційного характеру.

Сутність стратегічного управління полягає у реалізації довгострокових планів, що відображають кінцевий результат та шляхи його досягнення, передбачає створення та розвиток певної економічної моделі, яка залежить від зовнішніх і внутрішніх факторів.

Стратегічне управління є особливий вид управління, що зосереджується на ключових питаннях виконання місії організації, орієнтує на своєчасне реагування на виклики зовнішнього середовища й на внесення необхідних змін у структуру, робочі процедури, баланс ресурсів для набуття «силового» поля відповідного впливу на оточення й закріплення конкурентних переваг, які забезпечують самозбереження й розвиток організації в довгостроковій перспективі.

Стратегічне управління малого підприємництва – це процес розробки місії, найважливіших цілей і потенціалу малого бізнесу та способів їх досягнення з метою забезпечення розвитку в нестабільному зовнішньому середовищі [2, с. 26].

Процес розробки та реалізації стратегії складається з п'яти взаємопов'язаних завдань:

- розробки стратегічного бачення;
- постановки цілей;
- розробки стратегії;
- втілення та реалізація стратегії;
- оцінка діяльності, відстеження середовища, внесення коригувань.

В той же час до основних етапів стратегічного управління малих підприємств можливо віднести:

- вивчення ринку;
- збір інформації;
- проведення ринкових досліджень;
- прийняття рішень;
- формування бачення довгострокових перспектив;
- визначення стратегічних альтернатив;

- оптимізація використання ресурсів;
- здійснення стратегії та контроль.

Механізм стратегічного управління ефективністю включає аналіз зовнішніх і внутрішніх факторів бізнесу, вибір основних факторів, розробку та реалізацію заходів щодо виконання цілей підприємства.

Чи можливо в сучасних кризових умовах малому бізнесу впроваджувати даний механізм стратегічного управління. Так, даний процес не легкий, але кризові явища відійдуть, а шляхи розвитку, шляхи інноваційного розвитку – пріоритетні для сучасної економіки. Тому впровадження стратегічного управління на підприємствах, у тому числі на підприємствах малого бізнесу стануть ще більш пріоритетними, від цього залежить сталість економіки країни.

Література:

1. Говорушко Т. А., Тимченко О. І. Малий бізнес : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2006. 200 с.
2. Верба І., Ляшенко В. Вдосконалення стратегічного управління на підприємствах малого бізнесу. *Збірник наукових праць Миколаївського міжрегіонального інституту розвитку людини закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». Серія: Економічні науки / за заг. ред. А. М. Старевої. Миколаїв : ММІРЛ ЗВО Університету «Україна», 2021. Випуск V. С. 24–31.*